Gemeente MILL EN SINT HUBERT

Raadsvoorstel

Onderwerp	:	Regionale ontwikkelagenda Opvang, ondersteuning en zorg voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid 2020-2023
Datum	:	26 november 2020
Portefeuillehouder	:	H.P.W.M. van Daal
MariekeAfdeling	:	Sociaal Domein/Sociaal Beleid
Commissie	:	Samenleving en Bestuur
In te vullen door de griffie	:	
Nummer raadsvoorstel	:	
Datum commissie	:	26 januari 2021
Agendapunt commissie	:	5 D
Datum raad	:	4 februari 2021
Agendapunt raad	:	

Samenvatting voorstel

De aanleiding voor deze regionale ontwikkelagenda is de nieuwe koers van de rijksoverheid voor de decentralisatie van beschermd wonen. In een periode van 10 jaar worden de uitvoering en financiën voor beschermd wonen geleidelijk overgedragen van de centrumgemeenten naar alle gemeenten. De regio Brabant Noordoost-oost kiest ook na de doordecentralisatie voor regionale samenwerking en een centrumgemeenteconstructie voor de uitvoering van opvang en specialistische ondersteuning voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid.

De kaders voor de nieuwe koers zijn uitgewerkt in het Wmo-beleidsplan 2020-2023 Transformeren en doorontwikkelen, welke door uw raad is vastgesteld op 6 juni 2019. Deze nieuwe koers, met de visie en ambitie, is vervolgens verder uitgewerkt in het ‘Regionaal koersdocument inwoners met een psychische kwetsbaarheid 2020-2023’. Het koersdocument hebben wij vastgesteld op 17 december 2019. De visie, ambitie en pijlers uit het beleidsplan Wmo en het koersdocument zijn in de voorliggende regionale ontwikkelagenda vertaald naar doelen, inspanningen, resultaten en uitvoerings- en organisatieaspecten. De ontwikkelagenda sluit daarmee ook aan bij nieuwe wet- en regelgeving.

De regionale ontwikkelagenda wordt ter vaststelling aan u voorgelegd vanwege de decentralisatie beschermd wonen in 2022. Door het plan door alle gemeenteraden in de regio te laten vaststellen zijn de kaders waarin de gemeenten in de regio BNO-o met elkaar blijven samenwerken t.a.v. inwoners met een psychische kwetsbaarheid voor 2022 en 2023 helder.

Voorstel besluit

1. Vast te stellen de 'Regionale ontwikkelagenda opvang, ondersteuning en zorg voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid 2020-2023';

Financiën

Regionale activiteiten

Gemeente Oss is centrumgemeente voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen. Op dit moment ontvangt Oss de rijksmiddelen hiervoor. Vanaf 2022 krijgen lokale gemeenten de gelden voor nieuwe cliënten beschermd wonen. De gemeenten in de regio hebben afgesproken om gezamenlijk het regionale vangnet te blijven bekostigen en hierin solidair te zijn.

Op dit moment zijn er vanwege de openstelling van de Wet langdurige zorg (Wlz), de doordecentralisatie en het nieuwe verdeelmodel financiële onzekerheden waardoor we nog geen compleet uitgewerkte meerjarenbegroting kunnen maken voor het regionale vangnet.

De kosten van het regionale vangnet passen binnen de rijksbijdragen die centrumgemeente Oss in 2021 ontvangt voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Hoe de rijksbijdrage voor beschermd wonen er vanaf 2022 voor de centrumgemeente en de regiogemeenten uit gaat zien, is op dit moment niet duidelijk. Een beter uitgewerkte meerjarenbegroting zal naar verwachting in het tweede kwartaal van 2021 beschikbaar zijn. De meerjarenbegroting op basis van de nu beschikbare informatie is opgenomen in de ontwikkelagenda in hoofdstuk 5.

Lokale activiteiten

Voor de lokale ambities als gevolg van de regionale ontwikkelagenda ontwikkelen we een werkagenda voor de vijf gemeenten in het Land van Cuijk, welke naar verwachting in mei ter vaststelling aan u wordt voorgelegd. Voor het uitvoeren van deze werkagenda Land van Cuijk is werkbudget nodig.
Hierover informeren wij u alvast in deze paragraaf. Voor 2021 willen we hiervoor de volgende lokale middelen inzetten: reserve Uitvoering regionaal koersdocument Opvang, Zorg en ondersteuning voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid en middelen Aanpak dakloosheid. Daarnaast zal de centrumgemeente Oss in 2021 een deel van de regionale reserve Beschermd Wonen terug laten vloeien naar de lokale gemeenten, voor de uitvoering van de lokale activiteiten voor de periode 2021 t/m 2023. Door de terugvloeiing van een deel van de reserve Bescherm Wonen ontstaat er in onze gemeente financiële ruimte voor de komende jaren om de basis op orde te krijgen. Hoeveel middelen er beschikbaar komen per gemeente, wordt door Oss in januari 2021 berekend, nadat de uitname Wlz bekend is gemaakt. Deze middelen zullen wij opnemen in het voorstel dat we naar verwachting in mei 2021 aan u doen toekomen omtrent de werkagenda Land van Cuijk.

Wet Arhi

Nee, er is geen afstemming in het kader van de Wet Arhi noodzakelijk omdat de financiële middelen die nodig zijn voor de regionale activiteiten passen binnen de financiële kaders van centrumgemeente Oss. Verdere informatie over de kaders volgen onder het kopje financiën.

Wettelijk kader en beleidskader

- Wet maatschappelijke ondersteuning 2015
- Beleidskader Wmo Brabant Noordoost-oost 2020-2023

Communicatie en participatie

Alle opgaven in de ontwikkelagenda hebben communicatieaspecten in zich. Per opgave wordt bekeken wat er nodig is.

Duurzaamheid
Niet van toepassing.

Gemeenschappelijke regeling/samenwerkingsverband
De regionale ontwikkelagenda valt onder de Centrumregeling Wmo en Wvggz Brabant Noordoost-oost 2020. Deelnemende gemeenten: Bernheze, Boekel, Boxmeer, Cuijk, Grave, Landerd, Mill en Sint Hubert, Oss, Sint Anthonis en Uden.
Adoptiegemeente: Oss.

Toelichting op het voorstel

Inleiding
De aanleiding voor deze regionale ontwikkelagenda is de nieuwe koers van de rijksoverheid voor de decentralisatie van beschermd wonen. In een periode van 10 jaar worden de uitvoering en financiën voor beschermd wonen geleidelijk overgedragen van de centrumgemeenten naar alle gemeenten. De regio Brabant Noordoost-oost kiest ook na de doordecentralisatie voor regionale samenwerking en een centrumgemeenteconstructie voor de uitvoering van opvang en specialistische ondersteuning voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid.

De kaders voor de nieuwe koers zijn uitgewerkt in het Wmo-beleidsplan 2020-2023 Transformeren en doorontwikkelen, welke door uw raad is vastgesteld op 6 juni 2019. Deze nieuwe koers, met de visie en ambitie, is vervolgens verder uitgewerkt in het ‘Regionaal koersdocument inwoners met een psychische kwetsbaarheid 2020-2023’. Het koersdocument hebben wij vastgesteld op 17 december 2019. De visie, ambitie en pijlers uit het beleidsplan Wmo en het koersdocument zijn in de voorliggende regionale ontwikkelagenda vertaald naar doelen, inspanningen, resultaten en uitvoerings- en organisatieaspecten. De ontwikkelagenda sluit daarmee ook aan bij nieuwe wet- en regelgeving.

De regionale ontwikkelagenda wordt ter vaststelling aan u voorgelegd vanwege de decentralisatie beschermd wonen in 2022. Door het plan door alle gemeenteraden in de regio te laten vaststellen zijn de kaders waarin de gemeenten in de regio BNO-o met elkaar blijven samenwerken t.a.v. inwoners met een psychische kwetsbaarheid voor 2022 en 2023 helder.

Voorgestelde beslissing(en) met argumenten en afwegingen
Aan u wordt voorgesteld de regionale ontwikkelagenda ‘Opvang, ondersteuning en zorg voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid' vast te stellen. Argumenten hiervoor zijn:

De regionale ontwikkelagenda sluit aan bij onze wettelijke opdracht en het landelijk beleid
De gemeente heeft een aantal wettelijke taken op grond van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) en de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid. Met het nieuwe wetsvoorstel Wet aanpak meervoudige problematiek Sociaal Domein (Wams) krijgen gemeenten vanaf 2022 een nadrukkelijke opdracht om te zorgen voor integrale zorg en ondersteuning. Hiernaast sluit de ontwikkelagenda aan bij de opgaven voor de doordecentralisatie van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang, de verplichte regionale samenwerking met zorgverzekeraars, de landelijke aanpak dak- en thuisloosheid en de aanpak verwarde personen.

De regionale ontwikkelagenda biedt een antwoord op de knelpunten uit de praktijk
Voor het samenstellen van de ontwikkelagenda is veel input opgehaald uit de praktijk. De inspanningen die we gaan uitvoeren bieden een antwoord op actuele knelpunten en problemen die sociaal werkers, consulenten en zorgprofessionals ervaren in de praktijk. Centrumgemeente Oss gaat bijvoorbeeld een time-out voorziening inkopen, waar veel behoefte aan is.

Met de regionale ontwikkelagenda spreken we af dat elke gemeente verantwoordelijk blijft voor haar eigen inwoners en dat de centrumgemeente niet overneemt.
Hiermee blijven kwetsbare inwoners lokaal in beeld en verbetert de integrale lokale aanpak. Dit is noodzakelijk om inwoners zo lang mogelijk thuis te laten wonen. De centrumgemeente ondersteunt met expertise en sluit aan met het regionale vangnet aan specialistische voorzieningen. Als lokale gemeente blijven we betrokken. Dit vergroot de kans dat inwoners succesvol uitstromen uit regionale opvang naar de eigen woonomgeving.

Er is breed draagvlak in de regio voor deze nieuwe koers en de uitvoering
De regionale ontwikkelagenda is intern binnen gemeenten en extern met zorgaanbieders, wooncorporaties, cliëntenraden, zorgverzekeraars en andere betrokken partijen uitgebreid besproken. De gekozen beleidslijn en beoogde inspanningen worden breed onderschreven.

Regionale afspraken zijn nodig om specialistische voorzieningen beschikbaar te houden
De 10 gemeenten in de regio staan samen aan de lat om het regionale vangnet aan specialistische voorzieningen voor inwoners beschikbaar te houden, ook na de decentralisatie van budgetten vanaf 2022. Hoewel deze intentie al is uitgesproken door de gemeenten in de Centrumregeling Wmo en Wvggz 2020-2023 en verplichte samenwerking is opgelegd door het Rijk, zijn concretere afspraken nodig om de inkoop voor 2022 te kunnen starten. De uitwerking van deze afspraken volgt in 2021.

De Adviesraad Sociaal Domein kan zich vinden in de inhoud van de regionale ontwikkelagenda en heeft een positief advies uitgebracht
De Adviesraden Sociaal Domein (ASD's) in de regio zijn vroegtijdig geïnformeerd over en betrokken bij het samenstellen van deze ontwikkelagenda. Zowel de ASD in onze gemeente als de ASD's in de regio zijn positief over de nieuwe ontwikkelagenda. Daarbij hebben ze aanvullende adviezen gegeven voor de uitvoering lokaal. De adviezen van de ASD's en de reactie hierop vanuit de gemeenten is verwerkt in een regionaal inspraakverslag. Deze vindt u in bijlage 4. Onze reactie op het advies van de ASD leest u in bijlage 5. Indien u instemt met dit voorstel zal de Adviesraad Sociaal Domein in kennis worden gesteld van uw besluit via de conceptbrief in bijlage 2.

<u>Afwegingen</u>
We hebben te maken met stelselproblemen in de zorg voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid
Op dit moment ervaren we knelpunten in de zorg voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid. In deze ontwikkelagenda hebben we omschreven hoe wij als regio onze verantwoordelijkheden gaan oppakken. Maar dat is niet voldoende om te komen tot de juiste zorg op de juiste plek. Het is noodzakelijk om een aantal knelpunten in de zorg voor deze inwoners gezamenlijk op te pakken met de andere financiers (zorgverzekeraars en zorgkantoor). Als dit niet lukt, zal dit invloed hebben op het behalen van onze beleidsdoelstellingen en ambities. Als we er niet uitkomen, is opschalen richting NZA of lobby richting VNG en het Ministerie nodig. Afhankelijk van het vraagstuk, kunnen we deze lobby met de andere financiers gezamenlijk oppakken.

Uitname Wet langdurige zorg (Wlz)
De Wlz is per 1 januari 2021 toegankelijk voor inwoners die blijvend behoefte hebben aan 24-uurs ondersteuning nabij. Op dit moment is niet duidelijk wat dit financieel betekent voor onze regio. We weten namelijk niet hoe de nacalculatie eruit gaat zien. Door deze onzekerheid is het lastig te bepalen hoeveel plekken we per 2021 in moeten kopen en of budgetten toereikend zullen zijn. Om er voor te zorgen dat alle cliënten die in aanmerking komen voor een Wlz indicatie, deze ook aanvragen, zetten we hier in 2020 stevig op in via onze zorgaanbieders.

Doordecentralisatie beschermd wonen en een nieuw verdeelmodel
In tien jaar tijd wordt beschermd wonen niet alleen een taak van centrumgemeenten, maar een taak van alle gemeenten. Er komt een nieuwe verdeling van het beschikbare geld. Naar verwachting zullen gemeenten in 2022 de middelen voor beschermd wonen voor nieuwe cliënten ontvangen. Hoe dit er uit komt te zien, is op dit moment niet duidelijk. We blijven de ontwikkelingen nauw volgen en onderhouden korte lijnen met de VNG.

Er zijn onvoldoende woningen voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid en op korte termijn komen er geen nieuwe woningen bij
We gaan de komende jaren met onze samenwerkingspartners stevig inzetten op extra woonruimte voor deze doelgroep. Maar dit vraagstuk hangt met andere ontwikkelingen samen, waar wij geen invloed op hebben of waarbij gemeenten niet expliciet kunnen kiezen voor deze doelgroep. Dit zal betekenen dat we zorgmiddelen blijven inzetten om deels een woonprobleem op te lossen.

De gevolgen van de Coronapandemie zijn nog onduidelijk
Het Coronavirus brengt onzekerheden met zich mee en zal voor mens en maatschappij een grote impact hebben. We kunnen nog niet goed overzien wat het voor onze samenleving gaat betekenen. Zowel lokaal als regionaal zijn gemeenten de risico's in beeld aan het brengen en bespreken gemeenten in de veiligheidsregio hoe de vervolgaanpak er uit moet zien. Afhankelijk van de ontwikkelingen die zich voordoen in het maatschappelijk en economisch leven zal de ontwikkelagenda bijgesteld worden.

Lokale gemeenten krijgen een grotere opgave voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid.
Tot op heden werden inwoners met complexe problemen en een opvangvraag doorverwezen naar de centrumgemeente Oss of het Verdihuis Oss. Vanaf heden blijven gemeenten verantwoordelijk voor hun inwoners en onderzoeken zij eerst wat lokaal kan. In het Land van Cuijk hebben we een werkagenda en impactanalyse Land van Cuijk ontwikkeld, om de gevolgen van het nieuwe beleid voor de lokale situatie in beeld te brengen.

We maken afspraken tot en met 2023. Maar zijn dan niet klaar.
Dit komt doordat de ontwikkelagenda gekoppeld is aan de regionale samenwerking o.a. ten aanzien van het regionaal Beleidskader Wmo en de Centrumregeling Wmo en Wvggz. Deze lopen beide tot en met 2023. Afspraken maken na deze tijd is daardoor niet wenselijk. We kijken in 2023 waar we staan en wat er voor de periode erna nodig is.

Uitvoering, risico's en evaluatie
In het Land van Cuijk werken we de lokale opgaven, die zijn opgenomen in de regionale ontwikkelagenda, uit in een werkagenda en impactanalyse. Besluitvorming over deze werkagenda volgt zo snel mogelijk.

De risico’s van de regionale ontwikkelagenda zijn opgenomen in paragraaf 5.6 van de regionale ontwikkelagenda, beginnend bij pagina 44.

De regionale ontwikkelagenda gaan we jaarlijks evalueren, om zo (financieel dan wel inhoudelijk) bij te sturen waar nodig.

Overige politiek relevante informatie
Niet van toepassing.

Conclusie
Gelet op de in dit voorstel genoemde argumenten en afwegingen wordt voorgesteld de regionale ontwikkelagenda Opvang, ondersteuning en zorg voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid vast te stellen en de nog te ontvangen middelen vanuit centrumgemeente Oss toe te voegen aan de reserve Uitvoering regionaal koersdocument Opvang, Zorg en ondersteuning voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid, specifiek voor dit doel. De adviesraad Sociaal Domein zal worden geïnformeerd over uw genomen besluit.

Bijlagen
1. Regionale ontwikkelagenda Opvang, ondersteuning en zorg voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid.

Overige bijlagen
2. Advies ASD ten behoeve van regionale ontwikkelagenda Opvang, ondersteuning en zorg voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid;
3. Regionaal inspraakverslag ASD’s;
4. Verzonden reactie aan ASD Mill inzake advisering regionale ontwikkelagenda, d.d. december 2020;
5. Conceptbrief reactie aan ASD Mill inzake besluitvorming regionale ontwikkelagenda.

Raadsplanning (bestuurlijke planning)
Dit voorstel leidt tot de volgende wijziging in de raadsplanning: niet van toepassing.

Toelichting:

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Mill en Sint Hubert,

J.P.P.S. Ruyters	ing. A.A.M.J. Walraven
Secretaris	burgemeester